

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobcu: **JUDr. Š. B.**, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., proti žalovanému: **Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. GR ZVJS-3-20-5/14-2009 zo dňa 19. augusta 2009, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/168/2009-85 zo dňa 1. júla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/168/2009-85 zo dňa 1. júla 2010 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **je povinný** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 151,70 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. J. H., v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č.k. 1 S 168/2009-85 zo dňa 1. júla 2010 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie žalovaného č. GR ZVJS-3-20-5/14-2009 zo dňa 19. augusta 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 207,21 €. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. GR ZVJS-3-20-5/14-2009 zo dňa 19. augusta 2009 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie generálnej riaditeľky Zboru väzenskej a justičnej

stráže č. GR ZVJS-29-10/31-2009 zo dňa 28.mája 2009, ktorým bola žalobcovi (ako bývalému príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže a zároveň bývalému riaditeľovi Ústavu na výkon väzby Nitra) uložená povinnosť nahradiť škodu vo výške 1659,69 € (50.000,-- Sk), ktorá vznikla v dôsledku úhrady pokuty vo výške 50.000,-- Sk (1659,69 €) uloženej rozhodnutím Správy finančnej kontroly Bratislava č. I/109/77/2006 Ústavu na výkon väzby Nitra, a to do 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia na účet č. 7000157616/8180 vedený v Štátnej pokladnici.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že rozhodnutie žalovaného nie je v súlade s ustanovením § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len Správny poriadok), nie je z neho zrejmé, akými konkrétnymi skutočnosťami bol správny orgán pri vydávaní napadnutého rozhodnutia vedený; rozhodnutie správneho orgánu musí byť dostatočne odôvodnené. Krajský súd poukázal na to, že rozhodnutia správnych orgánov prvého ani druhého stupňa nariašia otázku, prečo žalobca sám nesie zodpovednosť za škodu. Z organizačného poriadku ústavu na výkon väzby vyplýva, že žalobca ako štatutár mal na odbornú problematiku svojich zástupcov a jednotlivých vedúcich oddelení s príslušným odborným vzdelaním a osoby určené zákonom, poverené výkonom úloh za jednotlivé oblasti činnosti, riadne zaškolené a oboznámené s problematikou, ktorú vykonávali. Aj tieto osoby boli orgánmi zodpovednými za výkon činnosti viazanej na určitú odbornú spôsobilosť. Žalovaný nezobral do úvahy, že takmer všetky doklady v ekonomickej oblasti podpisoval Ing. J. a žalobca bol podpísaný len na tých, ktoré vzhľadom na svoje postavenie štatutára musel podpísať. Žalovaný neskúmal prípadnú zodpovednosť zástupcu žalobcu pre ekonomické veci Ing. J., ani zodpovednosť osôb, ktoré vzhľadom na svoje funkčné zaradenie priamo zodpovedali za činnosť v tejto oblasti.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť, žalobu zamietnuť a žiadnemu účastníkovi nepriznať nárok na náhradu trov konania. Podľa názoru žalovaného súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/, písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). Poukázal na to, že na konanie podľa zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len

zákon č. 73/1998 Z.z.) sa nevzťahuje Správny poriadok (§ 247a zákona č. 73/1998 Z.z.), a preto nie je možné hovoriť o nesúlade tohto rozhodnutia s ustanovením § 47 Správneho poriadku. Náležitosti rozhodnutia sú upravené v § 241 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. Žalovaný vo svojom rozhodnutí uviedol námietky žalobcu obsiahnuté v jeho odvolaní, popísal skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, poukázal na konkrétne ustanovenia právnych predpisov, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal, uviedol, akými úvahami bol vedený pri aplikácii jednotlivých ustanovení a hodnotení predložených dôkazov. Odôvodnenie síce nebolo rozsiahle čo do počtu strán, avšak obsahovalo všetky zákonom požadované náležitosti. Relatívne stručne, ale jasne a zrozumiteľne obsiahlo predmetné odôvodnenie popis skutkového a právneho stavu, vyporiadanie sa s námietkami žalobcu a vysvetlenie úvah, ktoré žalovaného viedli k rozhodnutiu. Uviedol, že riešenie otázky zodpovednosti žalobcu ako štatutára, je irelevantné. Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 organizačného poriadku Ústavu na výkon väzby Nitra č. ÚVV-144/11-2005 účinného v čase podpísania Dodatku č. 1 zo 6.marca 2006 k zmluve o dielo na dodávku stavebných prác č. ÚVV-3/41/32-05 zo dňa 25.októbra 2005 (ďalej len Dodatok č. 1), bol riaditeľ ústavu na výkon väzby Nitra (žalobca) štatutárnym orgánom. Žalobca vzhľadom na svoje postavenie štatutára mohol a mal mať vedomosť o rozsahu jeho zodpovednosti. Žalobca v postavení štatutárneho orgánu mal oprávnenie zaväzovať Ústav na výkon väzby Nitra na úhradu z finančných rozpočtov prostriedkov ústavu, a preto v prípade, ak svojím podpisom v rámci zmluvného vzťahu zaviazal ústav na úhradu, nesie za to zodpovednosť sám. Ak by na predmetnom dodatku bola vykonaná predbežná kontrola a napriek tomu by došlo k porušeniu finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. f/ zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 523/2004 Z.z.), resp. k prekročeniu rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov podľa § 19 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z., potom by bolo možné zohľadniť mieru zodpovednosti štatutárneho orgánu a ostatných odborne spôsobilých príslušníkov, resp. zamestnancov ústavu. Vzhľadom na skutočnosť, že výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania priamo súvisí s výrokom týkajúcim sa rozhodnutia vo veci samej, je žalovaný toho názoru, že po zmene rozhodnutia vo veci samej, je potrebné zmeniť aj výrok o náhrade trov konania.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny; uplatnil si náhradu trov konania vo výške 590,30 € s DPH.

Predpokladá, že Mgr. J. I., ktorá podpísala odvolanie za žalovaného, nie je štatutárom žalovaného a nejde ani o splnomocneného zástupcu žalovaného, je toho názoru, že odvolanie podala neoprávnená osoba. V prípade, že by odvolanie podala splnomocnená osoba, potom navrhuje rozsudok krajského súdu potvrdiť, pretože krajský súd vec správne právne posúdil a rozhodol aj o trovách konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že deň verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk minimálne päť dní vopred (§ 156 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa primárne zaoberal námietkou žalobcu týkajúcou sa subjektu oprávneného podať odvolanie za žalovaného. Odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, nakoľko ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky dňa 24. augusta 2010 písomne poverila Mgr. J. I., aby v celom rozsahu zastupovala žalovaného v konaní sp. zn. 1 S 168/2009 pred Krajským súdom v Bratislave ako aj v odvolacom konaní; poverenie je súčasťou súdneho spisu (č.l. 97). Neprichádza preto do úvahy postup podľa § 218 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného č. GR ZVJS-3-20-5/14/2009, zistil, že Správa finančnej kontroly rozhodnutím č. I/109/77/2006 zo dňa 28. mája 2007 uložila Ústavu na výkon väzby Nitra v súlade s ustanovením § 31 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z.z. pokutu vo výške 50.000,-- Sk (1659,69 €) pre porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. f/ citovaného zákona tým, že sa v rozpočtovom roku 2006 zaviazal na také úhrady stavebných prác, ktoré nemal zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujúce nasledujúce rozpočtové roky z dôvodu nedostatku zdrojov v bežnom rozpočtovom roku, čím porušil § 19 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z. Riaditeľ ústavu (žalobca) sa zaviazal v Dodatku č. 1 k pokračovaniu akcie „Prestavba podkrovia sektorov A a B a prestavba väzby sektoru A – Rekonštrukcia podkrovia“, napriek tomu, že dňa 7. marca 2006 (účtovný doklad č. 1035/2006)

bola uhradená spoločnosti I., s.r.o. dodávateľská faktúra č. 9/2006 zo dňa 31.januára 2006 vo výške 1.399.550,60 Sk (46.456,57 €), čím bol rozpočet na rok 2006 vyčerpaný. Ústav na výkon väzby Nitra na základe objednávky č. 260/06 zo dňa 26.júna 2006 vykonal ďalšiu finančnú investičnú akciu – Stavebná úprava podlažia sektoru B budov väzby – Oddiel so zmierneným režimom, ktorú realizovala firma B. D. Ústav na výkon väzby tejto firme uhradil na základe faktúry č. 362006 zo dňa 28.júna 2009 sumu 354.000,-- Sk (11.750,65 €), čím bol vyčerpaný rozpočet na rok 2006. Napriek tomu na základe ústnej dohody riaditeľa ústavu (žalobcu) s firmou B. D., sa na tejto akcii pokračovalo, aj keď celý rozsah prác nebol krytý rozpočtom ústavu.

Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže rozhodnutím č. GR ZVJS-29-10/31-2009 zo dňa 28.mája 2009 uloženú pokutu 50.000,-- Sk (1659,69 €) zosobnilo riaditeľovi Ústavu na výkon väzby Nitra podľa § 160 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Citované rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky č. GR ZVJS-3-20-5/14-2009 zo dňa 19.augusta 2009 a odvolanie žalobcu bolo zamietnuté.

Náhrada škody v oblasti štátnej služby príslušníkov Policajného zboru je upravená v ustanoveniach § 159 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z. Všeobecná zodpovednosť policajta za škodu spôsobenú služobnému úradu vyplýva z ustanovení § 160 a § 161 zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorých policajt zodpovedá služobnému úradu za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením svojich povinností pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním. Služobný úrad je povinný preukázať policajtovi zavinenie s výnimkou prípadov uvedených v § 164 a § 165 (o ktoré však v predmetnej právnej veci nejde). V predmetnej právnej veci ide o náhradu škody, ktorej vznik je konštatovaný v právoplatnom rozhodnutí Správy finančnej kontroly č. I/109/77/2006 zo dňa 28.mája 2007, preto v správnom konaní sa správny orgán obmedzil na zistenie zodpovednej osoby a preukázanie zavinenia zodpovednej osoby.

Pre vznik všeobecnej zodpovednosti policajta za škodu musia byť kumulatívne splnené tieto podmienky (§ 160 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z.):

- vznik škody pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním,
- protiprávny úkon (porušenie povinností policajta vyplývajúcich z hmotnoprávných predpisov),

- príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vzniknutou škodou,
- zavinenie (úmyselné alebo nedbanlivostné; zavinenie nie je potrebné preukazovať v prípadoch uvedených v § 164 a § 165 citovaného zákona, o ktoré však v predmetnej právnej veci nejde), a
- právny vzťah policajta k služobnému Úradu v súvislosti s výkonom štátnej služby.

Uvedené podmienky musia byť splnené súčasne (kumulatívne), preto nesplnenie alebo nepreukázanie čo i len jednej z uvedených podmienok nemôže viesť k vyvodu zodpovednosti voči konkrétnemu štátnemu zamestnancovi, u ktorého sa splnenie týchto podmienok skúmalo.

Pri uložení pokuty ústavu na výkon väzby Správa finančnej kontroly vychádzala z objektívnej zodpovednosti ústavu (bez ohľadu na zavinenie), kým pri vyvedení zodpovednosti za spôsobenú škodu voči konkrétnemu štátnemu zamestnancovi je potrebné vychádzať zo subjektívnej zodpovednosti, pri ktorej sa zavinenie obligatórne skúma.

Je nepochybné, že v rozhodnom období roku 2006 bol štatutárnym orgánom Ústavu na výkon väzby žalobca. Pri zisťovaní okruhu zodpovedných osôb je však nevyhnutné zisťovať, či k spôsobeniu škody došlo zo strany jedného alebo viacerých policajtov, prípadne či škodu spôsobil nadriadený policajt sám alebo spolu s podriadeným policajtom. Ak za škodu zodpovedá niekoľko policajtov, každý z nich je povinný uhradiť pomernú časť škody podľa miery svojho zavinenia; ak niektorý z nich spôsobil škodu úmyselne alebo podľa § 166 ods. 3 písm. b/, zodpovedá za celú úmyselne spôsobenú škodu. Ak škodu spôsobil nadriadený sám alebo spoločne s podriadeným policajtom, výšku tejto náhrady určí vyšší nadriadený (§ 167 ods. 2, § 171 zákona č. 73/1998 Z.z.).

Rovnako je nepochybné, že pred uskutočnením samotnej akcie „Prestavba podkrovia sektorov A a B a prestavba väzby sektoru A – Rekonštrukcia podkrovia“ bola uskutočnená predbežná finančná kontrola. Spornou otázkou zostáva potreba vykonania predbežnej finančnej kontroly pred uzatvorením Dodatku č. 1. V rozhodnutí Správy finančnej kontroly č. I/109/77/2006 z 28.mája 2007 sa konštatuje porušenie finančnej disciplíny podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. f/ zákona č. 523/2004 Z.z. (prekročenie rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov podľa § 19 ods. 5 citovaného zákona, podľa ktorého subjekt verejnej správy nie je oprávnený zaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré

nemá zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujú nasledujúce rozpočtové roky z dôvodu nedostatku zdrojov v bežnom rozpočtovom roku). V uvedenom rozhodnutí Správa finančnej kontroly *expressis verbis* neuvádza potrebu vykonania predbežnej finančnej kontroly na uzatvorenie Dodatku č. 1, ale vytýka prekročenie finančného limitu v bežnom rozpočtovom roku. Na druhej strane v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu č. GR ZVJS-29-10/31-2009 zo dňa 28.mája 2009, ktorým bola pokuta zosobnená žalobcovi, je konštatované okrem čerpania finančných prostriedkov nad rámec rozpočtu na bežný rozpočtový rok aj nevykonanie predbežnej finančnej kontroly pred uzatvorením Dodatku č. 1. Podľa názoru odvolacieho súdu však nie je možné v následnom rozhodnutí o náhrade škody, ktoré sa opiera o právoplatné rozhodnutie Správy finančnej kontroly (vo všetkých jeho častiach, teda aj v dôvodoch), voči štátnemu zamestnancovi rozširovať okruh dôvodov na uloženie povinnosti nahradiť škodu, ktorá vznikla služobnému úradu. Dôvody vyvodenia zodpovednosti policajta za spôsobenú škodu (§ 160 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z.) musia byť špecifikované presne, tak aby neboli zameniteľné s inými dôvodmi (najmä konaním, príčinnou súvislosťou medzi konaním a spôsobenou škodou a zavinením). V predmetnej právnej veci dôvody vyvodenia zodpovednosti žalobcu za spôsobenú škodu nie sú špecifikované, tak aby neboli zameniteľné s inými dôvodmi vyvodenia zodpovednosti za spôsobenú škodu.

Dôkazné bremeno pri zisťovaní osoby zodpovednej za spôsobenie škody leží na služobnom úrade. Jeho povinnosťou je preukázať, že škodu zaviniel konkrétny štátny zamestnanec (prípadne viacerí štátni zamestnanci) spolu s mierou jeho alebo ich zavinenia na spôsobení škody. Ak mieru zavinenia na spôsobení škody viacerými štátnymi zamestnancami služobný úrad nepreukáže, nemôže sa úspešne domáhať náhrady škody voči žiadnemu z nich. Povinnosť na náhradu škody nemožno uložiť tomu štátnemu zamestnancovi, u ktorého síce existuje predpoklad na náhradu škody z hľadiska jeho zodpovednosti, ale u ktorého nemožno zistiť presnejšie zavinenie, prípadne spôsobenie škody (*mutatis mutandis* R 40/1971). V predmetnej právnej veci bolo povinnosťou správneho orgánu zistiť osobu, resp. osoby zodpovedné za porušenie zákonnej povinnosti (§ 19 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z.), určiť mieru zavinenia tejto osoby alebo osôb a vyvodiť voči nej alebo nim zodpovednosť za škodu, ktorú spôsobil alebo spôsobili služobnému úradu. Žalobca viackrát v správnom konaní namietal, že osobou zodpovednou za ekonomické vedenie Ústavu na výkon väzby Nitra bol niekto iný ako on (Ing. J.), touto námietkou sa však správny orgán

prvého stupňa ani žalovaný bližšie nezaoberali. Toto pochybenie môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu ako aj správneho orgánu prvého stupňa, keď nebol presne zistený okruh zodpovedných štátnych zamestnancov a miera ich zavinenia (§ 160, § 162, § 166, § 167, § 170, § 171 zákona č. 73/1998 Z.z.). Ak by správne orgány dospeli k záveru, že škodu spôsobil jeden štátny zamestnanec, je potrebné toto rozhodnutie riadne odôvodniť a vysporiadať sa s námietkami dotknutého zamestnanca tak, aby nedošlo k pochybnostiam o vyvodení zodpovednosti voči konkrétnemu štátnemu zamestnancovi.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1 S 168/2009-85 zo dňa 1.júla 2010 je vecne správny, preto ho v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1, § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď žalobca bol aj v odvolacom konaní úspešný a preto mu prináleží aj náhrada trov odvolacieho konania. Výšku náhrady trov odvolacieho konania odvolací súd určil v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 14, § 15, § 16 ods. 3). Priznaná suma 151,70 € pozostáva zo 120,23 € za jeden úkon právnej služby – vyjadrenie k odvolaniu + 19% DPH a 7,21 € paušálu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 17. augusta 2011

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová